

2960

4176

19/5/71

3

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

WYDZIAŁU ZARZĄDZAJĄCEGO CZYTELNIĄ AKADEMICKĄ W KRAKOWIE

w pierwszym półroczu 1870/71 r.

Ustępując z powierzonego nam kierownictwa naszej akademickiej instytucji, słuszną jest rzeczą byśmy podali liczbę z swego urzędowania, złożyli rachunek swych czynności i pokazali o ile i jak odpowiedzieliśmy położonemu w nas zaufaniu.

A jeżeli nie mogliśmy w zupełności zadość uczynić wszystkim wymaganiom i urzeczywistnić wszystkich pokładanych w nas nadziei co do wzrostu i postępu naszego stowarzyszenia, wina tego nie leży w nas, lecz obok nas, jest ona raczej w szczególnego rodzaju okolicznościach, które przyczyniwszy się niemało do zniweczenia niejednego dobrego projektu, na postęp Czytelni korzystnie oddziaływać nie mogły.

Niezbyt liczny udział akademików krakowskich, a w ślad za tém idące konieczne zmniejszenie się dochodów, nie mogły zaiste w żaden sposób przyczynić się do tego, by półrocze to pochlubić się mogło takim powodzeniem jakiegoby życzyć sobie wypadało.

To też prócz niektórych ulepszeń dotyczących się wewnętrznego uporządkowania i większej ilości czasopism, których ilość

dochodzi do cyfry dotychczas w Czytelni nieznaną, na nie wskazać nie możemy, coby świadczyło o widocznym postępie naszego stowarzyszenia, coby było dowodem, że Czytelnia akademicka stanąwszy raz na szerszych i pewniejszych podstawach, kroczy stanowczo na drodze rozwoju i swego przeznaczenia.

Sumiennie jednak powiedzieć możemy, że w niejednej rzeczy chcieliśmy rozwoju tej instytucji mającej szczytne zadanie zbliżenia i zjednoczenia uczniów naszej wszechnicy, a przyszłych obywateli naszej ojczyzny, nieoparci ograniczyliśmy się zachowaniem tego przynajmniej, co nam było powierzonym.

Staraniem też sekcji odczytowej było spowodować o ile możliwości przez rozprawy, odczyty i wygłoszenia wymianę i ściąganie się zdań, i tym sposobem pośrednio przynajmniej przyczynić się do ustalenia przekonań w kwestjach żywo nas obchodzących, do większego zajęcia się wszystkimi gałęziami wiedzy i nauki i do rozmiłowania się w pracy. A jakkolwiek wszystkie odczyty, których ilość i zestawienie na właściwem miejscu wyszczególniamy, przeprowadzeniem wybitnego i stałego kierunku wywołanemi nie były i w obecnych warunkach Czytelni być nie mogły, lecz raczej rozmaitym okolicznościom byt swój i powstanie zawdzięczały, to jednak sama już tychże ilość, jak niemniej i ta okoliczność, że różne działy nauki i sztuki w tychże szczególnie znalazły uwzględnienie, najwymowniej przekonywują, że starania Wydziału w tym względzie przynajmniej pomyślnym uwieńczone zostały skutkiem.

Biblioteka Czytelni, ów żelazny kapitał naszego stowarzyszenia, wzbogacona licznymi darami łaskawych dawców, pomnożyła się o sporą liczbę nowych dzieł i broszur. Przez ostateczne zaś uporządkowanie i uregulowanie téjże, Wydział uczyniwszy przystępniejszém wypożyczanie książek, sądzi, że nie mało się przyczynił do rozbudzenia życia i ruchu umysłowego między młodzieżą akademicką, zbliżając się przez to coraz bardziej do celu do którego dążymy.

Kończąc tych kilka słów wstępnych, z większém niż kiedykolwiek podziękowaniem zwracamy się ku tym wszystkim, którzy do naszej pracy dołożyli życzliwie swęj rękę; dziękujemy

Szanownym Redakcyom, które nam bezpłatnie lub po zniżonej cenie czasopism swych udzielały oraz tym wszystkim, tak kolegom, jak i osobom nienależącym do naszego stowarzyszenia, którzy obdarzyli bibliotekę dziełami, jak również panom artystom, którzy nie odmówili nam udziału w wieczorkach muzycznych, a bardziej niż kiedy dziękujemy tym kolegom, którzy mimo nieprzyjaznych warunków i coraz to nowych przeszkód dotrwali na swém stanowisku — w końcu dziękujemy tym wszystkim, którzy gdziekolwiek i kiedykolwiek prywatnie lub publicznie życzliwie o Czytelnii się odzywali, starając się o powiększenie i ugruntowanie jój wpływu i znaczenia na ogół naszej młodzieży akademickiej.

Czytelnia liczyła w ubiegłym półroczu Członków 170.

I. Zestawienie odczytów mianych w 1. półroczu 1870/71.

Odczyty w ubiegłym półroczu nie były stosunkowo mniej liczne jak w latach poprzednich, a doborem, treścią i formą wiele z nich jednało sobie powszechne uznanie kolegów. Podajemy niniejszém szczegółowy ich wykaz:

1. „O stanowisku Skargi” kol. Szpindler Jan.
2. „O Słowiańszczyźnie” kol. Michał Zmigrodzki.
3. „Szekspir jako człowiek i liryk,” kol. Dobrowolski.
4. „Rozbiór wojny z r. 1792” kol. Śmiałowski.
5. „Ogólny rzut oka na usposobienie polityczne Niemiec w pierwszej połowie 19go wieku, a najwybitniejszy jego reprezentant Gerwinus,” kol. Klein Zygmunt.
6. „Czynności fizjologiczne mózgu i nerwów i stosunek mózgu do duszy,” kol. Józef Merunowicz.
7. „O powodach dotychczasowej niemożebności zastósowania matematyki do wszystkich nauk,” kol. Molicki.

Odczyt ten budził powszechne i bardzo żywe zajęcie, a w ściślejszej formie naukowej znany jest

także szerszej Publiczności z sprawozdania umieszczonego w dziale literackim grudniowego zeszytu Biblioteki Warszawskiej z r. 1870, gdzie recenzent bardzo pochlebnie wyraża się o autorze, przyznając mu wiele samodzielności myślenia.

- 8 — 9. „Rozbiór dotychczasowego pojmowania prawa i państwa,” kol. Molicki.

W odczycie tym starał się prelegent, biorąc arytmetyczną proporcją za podstawę każdego pojęcia, rozwiązać pytanie co do istoty prawa i jego funkcji.

10. „Rozbiór i ocenienie odczytu kol. Molickiego pod liczbą 10,” kol. Błażejewski.

11. „Pogląd na odczyty miane w Czytelnii akademickiej i określenie celu tychże,” kol. Bętkowski.

12. „O wpływie Mickiewicza na wiek 19ty,” kol. Jan Szpindler.

13. „O Mickiewiczu. Rys biograficzny,” kol. Dobrowolski.

Odczyty pod liczbą 15 i 16 miane były przy sposobności uroczystego obchodu rocznicy śmierci Mickiewicza d. 28 listopada r. z.

14. „O powstaniu listopadowém,” kol. Ludomił German.

15. „O znaczeniu powstania z r. 1863,” kol. Michał Żmigrodzki.

- 16 — 17. „Opisy Ukrainy pod względem społecznym, religijnym i językowym,” kol. Michał Żmigrodzki.

Odczyt ten odznaczał się między innymi przedewszystkiem zaletami pięknego języka i stylu.

18. „O powieściopisarstwie ludowém,” kol. Michał Żmigrodzki.

PP. Ładnowski Bolesław, Hugo Wróblewski i Kozłowski wygłaszali przy różnych sposobnościach utwory poetyczne.

W wieczorach muzykalnych brali udział Szanowni Członkowie Towarzystwa Muzy, Tow. Liedertafel, oprócz tego PP. Langweil, Julian Morełowski, Ludomił German, Merwarth, Buchner, Henryk Meissner, Adolf Silberstein, Fiszer, Elektorowicz, Wędkiewicz i Skupniewicz.

II. Czasopisma.

Czasopisma żadnym nie oznaczone znakiem otrzymujemy bezpłatnie — oznaczone znakiem *) po niższej cenie — **) po całkowitej.

A) Czasopisma polityczne.

- 1) Kraj.
- 2) Czas.
- 3) Gazeta narodowa *).
- 4) Gazeta Lwowska.
- 5) Dziennik Lwowski *).
- 6) Dziennik Polski.
- 7) Dziennik Poznański *).
- 8) Gazeta polska.
- 9) Gwiazdka cieszyńska **).
- 10) Osnowa.
- 11) Tagespresse.
- 12) Politische Frauenzeitung.
- 13) Reform.
- 14) Osten.
- 15) Neue Freie Presse.
- 16) Wanderer *).
- 17) Politik *).
- 18) Berliner Nachrichten *).
- 19) Independance Belge w darze od Szanownej Resursy mieszczańskiej.

B) Czasopisma beletrystyczne.

- 1) Przegląd Polski.
- 2) Kłosy.
- 3) Tygodnik ilustrowany **).

- 4) Dziennik literacki *).
- 5) Mrówka *).
- 6) Kronika rodzinna.
- 7) Opiekun domowy.
- 8) Przegląd tygodniowy.
- 9) Wędrowiec.
- 10) Tygodnik Wielkopolski.
- 11) Gartenlaube **).
- 12) Illustrierte Zeitung *).
- 13) Ueber Land und Meer w darze od Kol. Merwartha.
- 14) Jutrzenka.
- 15) Włóścianin.
- 16) Zagroda.
- 17) Tydzień.

C) Czasopisma naukowe.

- 1) Gazeta lekarska w darze od szan. bibl. lekar.
- 2) Klinika *).
- 3) Wiener medizinische Presse.
- 4) Militärärztliche Zeitung.
- 5) Medizinisch-chirurgische Rundschau.
- 6) Wiener medizinische Wochenschrift.
- 7) Przegląd lekarski.
- 8) Przewodnik ekonomiczny.
- 9) Ekonomista.
- Merkury dodatek tygodniowy.
- 10) Prawnik **).
- 11) Gerichtszeitung *).
- 12) Gerichtshalle.
- 13) Mittheilungen der juridischen Fakultät in Prag.
- 14) Polytechnisches Zentralblatt **).
- 15) Gazeta rolnicza (Szan. Redakcyja przesyłała łaskawie to pismo i w zeszłym półroczu, co tylko przez pomyłkę w sprawozdaniu umieszczone nie było).
- 16) Biblioteka stenograficzna.

D) Czasopisma humorystyczne.

- 1) Djabeł.
- 2) Szczutek.
- 3) Kuryer Świąteczny.
- 4) Floh **).

Czytelnia posiadała więc w ubiegłym półroczu:

Czasopism politycznych	19
„ belletrystycznych	17
„ naukowych	16
„ humorystycznych	4

Razem 56.

III. Biblioteka.

1. Od zarządu przeszłego półrocza odebrano

dzieł	942	
tomów		1500
2. W bieżącym półroczu przybyło:
 - a) Z darów WW. Karola Ferstera, Kremera, Skalskiego, Barańskiego, Błażejewskiego, Bobrzyńskiego, Czyżewicza, Dobrowolskiego, Gracy, Hubickiego, Lindquista, L. D. Z., Martynowskiego, Meissnera, Morelowskiego, Obtułowicza, Paczewskiego, Prohaski, Rutkowskiego, Switalskiego, Weckera, Wiesiołowskiego, Witkowskiego i Zaremby:

dzieł	62	tomów 88
-----------------	----	----------
 - b) z zakupna

	43	„ 72
--	----	------

Razem 105 „ 160

W ciągu ubiegłego półrocza, wypożyczono:

1) z działu historii polskiej	dzieł	162
2) „ literatury polskiej	„	247
3) „ geografii i historii powszechnej	„	24
4) „ literatury powszechnej	„	85
5) „ nauk przyrodniczych	„	14
6) „ filozofii	„	72
7) „ wydań zbiorowych i pism periodycznych	„	105

Razem dzieł 709 T. 985

IV. Stan kasy.

A. Dochody.

1) Pozostało z przeszłego półrocza	31 złr.	57 cent.
2) Członkowie wnieśli	137 „	50 „
3) Wkładki dawnych członków	83 „	50 „
4) Wkładki niezupełne	52 „	90 „
5) Z sprzedaży czasopism	6 „	— —
6) Dochody nadzwyczajne	167 „	62 „

Razem 479 złr. 9 cent.

B. Wydatki.

1) Opłata mieszkania	100 złr.	— cent.
2) Usługa	19 „	— „
3) Koszta prenumeraty czasopism	75 „	— „
4) Koszta utrzymania biblioteki	25 „	44 „
5) Wynajęcie fortepianu	50 „	7 „
6) Wydatki kancelaryjne	6 „	35 „
7) Światło	44 „	46 „
8) Opał	15 „	74 „
9) Wewnętrzne urządzenie	18 „	81 „
10) Spłata długu	29 „	— „
11) Akcja Towarzystwa sztuk pięknych	5 „	10 „

Razem 388 złr. 97 cent.

C. Zestawienie.

Dochód	479 złr. 9 cent.
Rozchód	388 " 97 "
Pozostaje nadwyżka . .	90 złr. 12 cent.
Z tego należy zapłacić do-	
datek do czynszu .	27 złr. 50 cent.
Pozostaje w Kasie .	62 złr. 62 cent.

Kraków w Marcu 1871.

Hilary Filasiewicz
przewodniczący.

Michał Zmigrodzki
zastępca przewodniczącego.

Eliasz Goldhammer
sekretarz.

Józef Merunowicz

podskarbi.

Członkowie wydziału zarządzającego:

Karol Białkowski
Aleksander Błażejowski
Zygmunt Grünberg
Stanisław Jabłoński
Artur Leo
Henryk Lindquist
Karol Merwarth

Tadeusz Marcoin
Teodor Pareński
Wacław Pareński
Władysław Radojewski
Karol Rutkowski
Józef Skupniewicz
Tomasz Urbański.

1919

479 xir. 9 cent.

70 888 500000

Kraków, w drukarni Uniwersytetu Jagiell., 1871.